

magazyn OTORYNO- LARYNGOLOGICZNY

KWARTALNIK • LIPIEC – WRZESIEŃ 2011 • TOM X • ZESZYT 3

syllabus rynologiczny – dodatek

No **39**

- **IMPILANTY ŚLIMAKOWE**
– NOWOCZESNA METODA LECZENIA GŁUCHOTY
dr med. Magdalena Lachowska
prof. dr hab. med. Kazimierz Niemczyk
dr med. Katarzyna Bieńkowska
- **OSTRE ZAPALENIE JAM NOSA I ZATOK PRZYNOSOWYCH**
– REKOMENDACJE POSTĘPOWANIA W POZASZPITALNYCH
ZAKAŻENIACH UKŁADU ODDECHOWEGO 2010

pod redakcją prof. dr hab. med. Walerii Hryniewicz

dr hab. med. Czesław Sielużycki

TWORZYLI POLSKĄ LARYNGOLOGIE

CZESŁAW SIELUŻYCKI (1921–2005)

Czesław Sielużycki urodził się 30 kwietnia 1921 r. w Poznaniu jako drugi syn lekarza Eugeniusza i Zofii z kresowego domu Jerzykowiczów h. Leliwa. Ojciec Czesława był pół Rosjaninem, pół Polakiem, urodzonym w Dźwińsku na Łotwie. Początkowo nosił nazwisko Dobrochotow, zmienił je na panińskie nazwisko swojej matki, Polki, w trakcie I wojny światowej, gdy walczył w polskim korpusie gen. J. Dowbór-Muśnickiego, czując się bardziej Polakiem niż Rosjaninem. Członków tego „internacjonalnego rodu” cechowała znaczna różnorodność charakterów, zamiłowań, światopoglądów i profesji, do których nierzadko należała medycyna. Oprócz ojca lekarzem był dziadek Czesława i stryj – profesor okulistyki w Petersburgu. Prawie wszyscy z nich odznaczali się także muzikalnością i pewną żyłką pisarską.

Lata dziecięce Czesław spędził w miejscowości Wyrzysk koło Nakła oraz w Bydgoszczy, gdzie ukończył szkołę podstawową i renomowane Gimnazjum Humanistyczne przy ul. Grodzkiej. Naukę w gimnazjum dzielił ze swoją pasją – muzyką, uczęszczając do Miejskiego Konserwatorium, w którym wyniki jego pracy były ponadprzeciętne i lepsze niż w zakresie przedmiotów ogólnych, poza językami (opanował biegle język niemiecki, rosyjski, angielski oraz posługiwał się łaciną). Jego zamiłowanie do muzyki było bardzo silne i w okresie gimnazjalnym nastąpił proces kształtowania nie tylko wiedzy ogólnej, ale przede wszystkim warsztatu muzycznego i zafascynowania twórczością i postacią Fryderyka Chopina, co zaowocowało później w publikacjach przyszłego lekarza-muzykologa. Kolejnymi mistrzami Czesława Sielużyckiego byli: Edmund Rösler, Witold Małcużyński, Raul Koczalski, Józef Turczyński. Wielkie zdolności przejawiał również w grze *avista*, tj. odczytywaniu nut bez przygotowania, umiejętności rzadkiej nawet wśród zawodowych muzyków. Pomimo sukcesów na polu muzyki, doradzano

mu profesję lekarza jako alternatywę niepewnej kariery zawodowego muzyka, której po maturze zamierzał się poświęcić.

W 1939 r. zdał maturę (*cum laude*), a także konkursowy egzamin do elitarnej Szkoły Podchorążych Sanitarnych w Warszawie. W dziedzinie muzyki jego zainteresowania przesunęły się w kierunku teorii muzyki, nie zaprzestał jednak do końca życia czynnej gry na fortepianie. Naukę w Szkole Podchorążych przerwał wybuch II wojny światowej.

Po ewakuacji szkoły i wrześniowej tułaczce przez garnizon w Brześciu i udział w obronie Lwowa znalazł się ponownie w Warszawie, gdzie spotkał się z matką. Musiała ona opuścić wcieloną do III Rzeszy Bydgoszcz. Ojciec po kampanii wrześniowej znalazł się w oflagu, skąd zwolniono go po ponad roku i nakazano pracę w ubezpieczalni rejonowej w okolicach Bydgoszczy. W okupowanej Warszawie Czesław Sielużycki studiował medycynę w ramach tajnego nauczania. W zorganizowanej legalnej Szkole Zawodowej Personelu Sanitarnego i Masażu prof. J. Zaorskiego działała tajna Akademia Medyczna, którą kierował fizjolog prof. F. Czubalski. Pracował w Szpitalu Ujazdowskim jako laborant prosektoryjny. Brał czynny udział w ruchu oporu

w zgrupowaniu AK kpt. Krostka na Mokotowie. W powstaniu warszawskim służył jako sanitariusz w szpitalu polowym na Ochocie.

Po wyzwoleniu powrócił do Warszawy, aby ukończyć Wydział Lekarski Uniwersytetu Warszawskiego, studiując jednocześnie w Wyższej Szkole Muzycznej. Zaangażował się w organizację pierwszego po wojnie koncertu Chopinowskiego w Żelazowej Woli i był jednym z jego wykonawców. Dyplom lekarza uzyskał w grudniu 1946 r. W tymże roku na targach medycznych we Wrocławiu kupił przedwojenne polskie wydanie angielskiego podręcznika alergologii, w którym obszernie opisano problemy alergologiczne w laryngologii. Podręcznik ten zachwylił młodego adepta sztuki medycznej i zainspirował do zgłębienia tego tematu. Do wyboru kierunku laryngologiczno-alergologicznego w karierze zawodowej przyczyniła się także opinia prof. J. Miodońskiego, że w laryngologii zbyt często operuje się tam, gdzie należy leczyć zachowawczo. Jeszcze w trakcie studiów rozpoczął cykl staży u wybitnego pasjonata alergologii prof. M. Obtułowicza i nawiązał kontakty naukowe z ośrodkiem krakowskim.

Staż podyplomowy odbywał w Warszawie, w klinice prof. Dobrzyńskiego jako wolontariusz.

W 1947 r. uzyskał etat w Klinice Laryngologii Akademii Medycznej w Gdańsku, gdzie kierownikiem został przybyły z Edynburga prof. J. Iwaszkiewicz, człowiek światły i rozumiejący potrzeby ówczesnej szeroko pojętej laryngologii. Za jego zgodą Czesław Sielużycki stworzył i kierował drugą w Polsce, po krakowskiej, poradnią alergologiczną.

W trakcie pracy w Gdańsku zdobył specjalizację z otolaryngologii i wszczął przewód doktorski. Pracę doktorską obronił w 1949 r., pracując już w Warszawie, dokąd otrzymał powołanie do służby wojskowej. W Sopocie skończył też Wyższą Szkołę Muzyczną. Okres warszawski rozpoczął w Centralnym Szpitalu Klinicznym MSW, gdzie pracował do 1969 r. Rozprawę habilitacyjną pt. *Badania kliniczne nad etiologią alergicznych nieżytów nosa* obronił w 1962 r. w Gdańsku pod kierunkiem prof. J. Iwaszkiewicza. Była to pierwsza w Polsce rozprawa habilitacyjna z dziedziny alergologii, stanowiąca wkład w postęp polskiej medycyny, który trudno podważyć.

Jako świetny i ceniony wykładowca z dziedziny alergologii i laryngologii od 1970 r. pracował w Centrum Medycznym Kształcenia Podyplomowego w Warszawie i równolegle w Konsultacyjnej Przychodni Profesorsko-Ordynatorskiej w Warszawie. Oprócz medycyny wykładał również w Państwowej Wyższej Szkole Muzycznej w Warszawie (przemianowanej następnie

na Akademię Muzyczną im. Fryderyka Chopina) audiologię muzyczną w latach 1960–1968, a następnie kinezylogię dla pianistów i skrzypków.

Był członkiem następujących towarzystw naukowych: Polskiego Towarzystwa Otorynolaryngologicznego od 1948 r., Polskiego Towarzystwa Lekarskiego, w którym współtworzył w 1964 r. Sekcję Alergologiczną, a w latach 1977–1982 był przewodniczącym jej Oddziału Warszawskiego, Polskiego Towarzystwa Alergologicznego od 1982 r., będąc członkiem założycielem i członkiem ZG, Niemieckiego Towarzystwa Badań nad Alergią i Immunologią (od 1984 r.), Sekcji Muzykologów Związku Kompozytorów Polskich (od 1961 r.), członkiem honorowym Polskiego Związku dla Zwalczania Astmy i Chorób Alergicznych (od 1960 r.).

Był autorem lub współautorem ponad 100 publikacji zarówno z dziedziny medycyny, jak i muzyki, zamieszczanych w czasopismach krajowych i zagranicznych, a ich tematyka była bardzo różnorodna, jak zresztą zakres jego zainteresowań. W publikacjach medycznych zajmował się alergią, rynologią, wakcinoterapią, audiologią, historią medycyny. W swoim dorobku pozostawił jako autor bądź współautor kilka podręczników, które odegrały istotną rolę edukacyjną w kształceniu przyszłych alergologów i laryngologów, a także muzyków. Takimi pozycjami na pewno są: *Alergologia dla laryngologów*, wydana w 1979 r. z późniejszym wznowieniem, oraz czterotomowy podręcznik anatomii, fizjologii, audiologii, foniatrii i kinezylogii.

W dziedzinie muzyki jego dorobek stanowią publikacje na temat pianistyki, m.in. wyjątkowe dzieło o kinezylogicznych podstawach techniki gry, poza tym dotyczące fizjologii i pedagogiki muzycznej i wreszcie uwielbianego przez autora F. Chopina, uwieńczone wspaniałą książką *Chopin – geniusz cierpiący*, wydaną w 2003 r.

Był człowiekiem obdarzonym wieloma talentami, o rozległych i różnorodnych zainteresowaniach i pasjach, które rozwijał, potrafił wprowadzać w czyn, którym pozostał oddany do końca życia. Lekarz mający ogromny wkład w rozwój polskiej alergologii i laryngologii. Wreszcie muzyk i muzykolog dzielący swoje życie pomiędzy medycynę i muzykę.

Zmarł po długiej chorobie 16 października 2005 r., zostawiając żonę, córkę i przyjaciół.

Jest pochowany na Cmentarzu Powązkowskim w Warszawie.

dr Jarosław Ślifirski
Małgorzata Wegenke-Ślifirska